

28 april 2021

Miljödepartementet
Naturmiljöenheten
Ert diarienummer: M2020/02032

Mistras yttrande angående ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd” (SOU 2020:78)

Mistra har tagit del av betänkandet ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd” från Utredningen om översyn av strandskyddet, med uppdrag att föreslå författningsändringar och andra åtgärder som medför att strandskyddet görs om i grunden genom en ökad differentiering som tar hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck.

Mistra tackar för möjligheten att komma in med synpunkter. Som forskningsfinansiär har vi fokuserat på kunskapsunderlaget i utredningen. Vi har inte haft möjlighet att närmare analysera alla utredningens förslag, men har några synpunkter som vi vill framföra.

Osäkerhet och framtidsscenarioer

Vid förändringar av strandskyddet måste hänsyn tas till framtida behov och möjligheter samt de stora osäkerheter som finns. En mer gedigen analys byggd på forskning och annan kunskap behövs där så väl de svenska miljö- och friluftsmålen som Parisavtalet och de globala hållbarhetsmålen utgör målbilder. Osäkerheter när det gäller klimatförändringar och förluster i biologisk mångfald har getts alltför litet utrymme i utredningen. Vissa av dessa förändringar kommer att ske i en inte alltför avlägsen framtid, medan många etableringar i strandnära lägen är oåterkalleliga. Komplexa frågor med stor osäkerhet och potentiellt betydande konsekvenser behöver hanteras med varsamhet, så att inte irreversibla felbedömningar görs.

Långsiktiga konsekvenser

Mistra anser att utredningen i högre grad borde ha tagit ett långsiktigt systemperspektiv, där de komplexa frågor som är kopplade till strandskyddet kan belysas på ett relevant sätt. Konsekvensbedömning med avseende på klimat saknas, vilket gör att det är oklart vilka effekterna blir på längre sikt.

De långsiktiga konsekvenserna gällande förändringar i strändernas tillgänglighet för friluftsliv och turism är inte tillräckligt klargjorda. Hänsyn har inte tagits till att bebyggelse av stränder i många fall förhindrar allmänhetens tillgång till stränderna för överskådlig framtid. Potentialen för lokalt och regionalt friluftsliv, liksom ”hemester” och turism med en mer begränsad klimatpåverkan kan därmed bli svårare att utnyttja. Här vill vi hänvisa till pågående forskning inom Mistra Sport & Outdoors som belyser dessa frågor.

Tillgängliggörande av information

Mistra ser positivt på att använda digitaliseringens möjligheter att göra information om strandskyddet mer tillgänglig.

Sammanfattningsvis

Den biologiska mångfalden och klimatet är två helt avgörande samhällsutmaningar som vi står inför. Vi behöver motverka alltför långtgående och negativa konsekvenser av de förändringar som kommer att orsakas av ett förändrat klimat och en minskad biologisk mångfald. Detta behöver ta sin utgångspunkt i fakta och vetenskaplig analys där det är helt avgörande med en bred systemsyn och ett miljöstrategiskt perspektiv. Mistra ser betydande brister i utredningen med avseende på detta.

Mistra har i framtagnandet av detta remissvar stämt av med Peter Fredman, programchef för det pågående forskningsprogrammet Mistra Sport & Outdoors.

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra)

Anna Jöborn
vd